

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frakirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1-krono temeljna pristojbina ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

Shod poljskega sokolstva

v Lvovu dne 28. in 29. junija t. l.

(Izvirni dopis „Domovini“.)

(Konec.)

Godba igra sokolsko koračnico.

Zavesa pod glavno tribuno se dvigajo, a na bojišče se pomika široka kolona Sokolov v prostih krogih, premika se krepko po taktu godbe. Kolumne se lomijo. 2000 ljudi je že na areni. Kamor pogledaš, tam se vse giblje, mali oddelki se vrste, naglo vse obstoji. Povelje — in v trenutku stoje vrste z razpetimi rokami v raznih črtah na vse strani. Krasen pogled! 60 000 rok na tribunah ploska viharo.

Prostim vajam slede vaje na orodjih. In zopet se družijo oddelki, Sokoli odbajajo z bojišča. Majhen odmor.

Prikažejo se vrste Sokolic. Poljske Sokolice so se tu prvič udeležile vaj v sokolskem kroju. Na glavi nosijo bele čepice (rogatywka) s pepelnastim pasom pri čelu in s sokolskim perom, na telesu temnordečo binzo in pepelnasto kratko suknjico, ki jo objema v bedrah bela šerpa. Postava je ravna, svobodna, rame in roke so spuščene; sploh so Sokolice nov, dosedaj na Poljskem neznan ženski tip. Lvov je dal 80 Sokolic, mnogo jih je poslal Jaroslav in Stani slavov in druga galicijska mesta.

Vaje Sokolic so bile napovedane šele na prihodnji dan. Ko so pa sedaj korakale na bojišče, smo mislili, da nastopijo takoj in pozdravili smo jih z burnim ploskanjem in s klici „Czelem! Na zdar! Żivio!“ Toda ne. Napravile so špalir Čehom. Čehi gredo!

Kako stopa češko sokolstvo, ve samo tisti, ki jih je kedaj videl pri nastopu. Občinstvo se ne more ovladati. Rad bi bil vedel, kaj si neki misli pri takem pogledu višji častnik. (Častništva je bilo mnogo med občinstvom, med njimi tudi poveljnik lvovskega vojaškega kora.) In kako elegantno so izvajali češki Sokoli te težke vaje. Čudovita natančnost, preciznost!

Daž ki je večkrat začel padati precej gosto, a dosedaj vedno vsaj škropil, je sedaj prestal. Čehi so si odnesli zaslužen pohvalo in nastopili so Velikopoljani. Izročili so jim velik šopek. Sokolica Bilinska začne govoriti, toda ne more naprej, solze jo polijejo. Otroci hite na sredino in nastiljajo s cveticami pot ljubljene bratrom iz nemškega cesarstva. Med nastopom Velikopoljanov je nastalo v poljskem sokolstvu neko gibanje: pomikali so se na kraju arene in obdali Velikopoljane od vseh strani. Zakaj neki? Velikopoljani hočejo oditi, a tu se zaletijo poljski Sokoli na povelje nad nje, dvignejo jih na rame in jih ponesejo z bojišča. Godba igra „Jeszcze Polska nie zginęła“, na tisoče grl poje in kliče. To je zahvala bratom, ki so tako vztrajni v trpljenju in to je obenem tudi klic, ki jih navdušuje za prihodnje boje.

Zopet nastop Poljakov s kopji. Vaje s kopji so misel krakovskih Sokolov. Tisoč in nekaj stotin Sokolov se razvrsti na bojišču, v rokah ulasno kopje z bel-rdečo zastavico. Na sredini stojita dve vrsti v krasnih krakovskih narodnih oblekah, to so kmetje iz krakoveke okolice. V vetra vibrirajo zastavice, osti kopij se bliskajo na desno in levo. Ne vidiš niti ljudi niti kopij,

samo morje zastavic se dviga in pada v ravnomernih valovih. Povelje zagrmí: „Do nogi bron!“ (K nogi orožje!), valovi hipoma zginajo, a na njihovem mestu stoji mirno vrsta pri vrsti. Efekt je nepopisen. Ljudstvo je vztrajalo na tribunah vkljub precej gostemu dežju do konca.

V ponedeljek se je darovala po jutranjih vajah slovesna božja služba. Zvonec pri altarju pozvoni in 8000 Sokolov kleka, dviga čepice, klanja zastave. Godba zaigra „Boże, coś Polskę“ in vse ljudstvo zapoje koral: „Domovino, svobodo povrni nam Gospodi!“

Dr. Fišer je izrekel v programovem krasnem govoru zahvalo mestu Lvovu in deželi. In kmalu se je začel pomikati po mestu spreved, na čelu Sokoli na konjih, za njimi naročna godba in častni oddelki lvovskih Sokolov, potem Hrvati, Čehi, Velikopoljani in drugi Poljaki. Ulice, po katerih so šli, so bile polne cvetic, ki so jih metale dame na ponosne sokolske glave. Spreved je trajal nad dve uri.

Ob petih popoldne so bile tribune zopet natlačene. Poljsko sokolstvo je nastopilo zopet v prostih vajah, potem Sokolice s palicami. Igre in zabave Sokolic so gledalce kar očarale. In nazadnje so se pokazali Čehi v vajah na orodjih. Orodja so menda najmočnejša stran čeških Sokolov.

Ne smem pozabiti sprejema, ki so ga pripravili v nedeljo Poljaki svojim gostom velikopoljskim in slovanским v akademski čitalnici (Czytelnia). Zvečer pa je povabil lvovski mestni svet vse sokolstvo v mestno hišo.

Odbor IV. poljskega sokolskega shoda (3. v Lvovu) je izdal v spomin teh milih dni lepo knjižico („Četrty shod poljskich Sokolov v Lvovu, Lvov 1903“). Album ima kolorirano sliko Lvova in mnogo drugih pogledov in slik. Tudi proza je bogatega obsega. Uvodna pesem pesnika Asnyka, zgodovinski članek dr. Czerwackega o davnem Lvovu in o zgodovini vzhodne Galicije, vrste političnih člankov, črtice o poljskem sokolstvu in nazadnje program tega shoda.

Radi se spominjamo slovesnih dni na bratski zemlji, ki so dokazali, kako narašča skupno s sokolstvom tudi narodni poljsko-slovanški značaj na Poljskem. Czelem!

Lj. P.

Slovenci, posnemajte Dance!

(Spisal Adolf Ribnikar.)

Taka šola naj bi bila najboljše sredstvo zoper ničevost in enostranost stanovske izobrazbe. Hoteli so na ta način vzgajati vrle domorođe in domorodkinje in ne le iz boljših krogov, marveč iz celega naroda, osobito iz kmetijskega in rokodelskega stanu. Hoteli so dati odrasli mladini priliko, shajati se in med seboj navduševati za narodne ideale, dati jim priliko za občevarje z učitelji, kateri naj bi jim krepili narodno samozavest in dajali navodila za lastno svetovno naziranje. Vsekakor so pa že naprej videli, da se bo na ta način mladina tudi narodno gospodarsko izobrazila. Vzglede kmetijske in obrtne šole so nameravali zidati v bližini teh šol, kjer bi mladina zajemala praktično in teoretično gospodarsko znanje. Kakor vidimo, so mogle le notranje reforme izpremeniti obupani narod,

Ko Kristijan VIII. zasede prestol, so liberalci že toliko močni, da javno delajo vladi opozicijo. Ta narodno liberalna stranka se osobito poteguje za danski jezik in stremi po ozki narodni zvezi. Požrtvovalnost tedaj ravno v narodnostnem oziru rapidno raste. In tako pripomorejo privatni doneski v to, da se ustanovi leta 1844. prva ljudska visoka šola v Röddingu po Grundtwigovem načrtu.

Učni predmeti so: Danska zgodovina, matematika fizika, naravoslovje, nemščina, telovadba, petje, vrtnarstvo in poljedelstvo. Umevno je, da so nastavili znanstvene strokovnjake in nakupili potrebne aparate in zbirke. Valic temu, da se je Grundtwigovo prizadevanje povsod z velikim veseljem odobravalo, se je ideja le polagoma uresničevala.

Šele leta 1850. ustanovi drugo ljudsko vis. šolo učitelj Kristen Mikkelsen Kold v Ryalingu. Kot dober pedagog in učitelj je natanko poznal svoj narod in njegove potrebe. Opazoval je več let ljudi, ki so obiskovali ljudsko vis. šolo v Röddingu in uvidel, da ponk sam ne izda prav veliko in da manjka živahnih predavanj. Zgodovina naj bi se čitala na način, da bi imeli ljudje občutek, kakor bi se jim čital zgodovinski roman. V vsakem oziru pa je vplival on na učence dobro, ker je vsako stvar obdelal na podlagi vsakda njega življenja. Največje važnosti se nam je zdelo vsakdanje občevarje s posamezniki.

Šola, katero je on ustanovil, je bila prvotno namenjena le moškim, pozneje pa so priključili zavodu tudi poletno šolo za ženske. Ti dve šoli ste služili vsem poznejšim kot vzorec. Da vzbude velike neseče in težke skrbi narod iz spanja, je stara resnica. Velika politična nevarnost, nesečna vojaka navadno več pomaga narodu za razvoj in napredek, kakor pa zmage. Kajti sedaj se šele moči vzbude in se trudijo s podvojeno silo, odstraniti pretečo nevarnost in popraviti škodo.

Danska je leta 1864. izgubila ne le po jeziku nemški Holstein, marveč tudi večino danskega Šlezvika. Po mirovni pogodbi je bil narod splošno utrujen, obupan, uničen. A kmalu se je jel zopet vzdigovati. Ljubezen do domovine in naroda je postala jačja kot nekdanj. Ta pa ni obstajala le v navdušenih besedah, marveč v dejanjih. Djaštvo in učenjaki, ki so se pristojevoljno vojskovali z orožjem v roki, so strastno želeli se bojevati tudi duševno, da bi le odpravili rane in da bi vsaj rešili narodu to, kar je preostalo. Sedaj pa se je razvilo z državno pomočjo tudi živahno življenje v narodu. Kaj posebno pa vidimo od sedaj naprej rasti ljudsko visokošolstvo.

Po nesrečni vojski šele se Dancem odpro oči in ti razvijajo svoje življenske moči. Da so morali sramotno podleči, to je vzbudilo čudovito narodno čast in z njo narodno navdušenje, v katerem so si prisegli danke deželane kulturno povzdigniti in se tako oškodovati na izgubo toliko ljubih rojakov. Uvideli so sicer, da so njihove fizične moči prešlebe za kosanje s sovražnikom; videli so pa tudi, da leži v narodu velika sila potencialne energije, katere se ulegne izpremeniti v kinetično le potom izobraziti

(Daje prih.)

Celjske in štajarske novice.

(Koncert „Celjskega pevskega društva“.) Poročilo o koncertu priobčimo radi pomanjkanja prostora prihodnj.

(Popravljam.) V poročilu o izletu „Delavskega podpornega društva“ v Šmartno se nam je vrnila neželjena pomota. V nekaterih iztisih se čita „g nadučitelj Kovač“ namesto „Kvač“, kar bodi s tem popravljeno.

(Slavnemu ravnateljstvu celjske c. kr. višje gimnazije v punk in kratek čas.) O izidu letošnjih zrelostnih izpitov smo že poročali. Poročali smo tudi, da je bil ta izid za slovenske dijake sila neugoden, za nemške pa ne; poročali smo tudi, da vemo, kje nam je iskati pravega vira „nezmognosti“ slovenskih dijakov, namreč ne toliko pri dijakih samih, kakor nekje drugje, ali o tem je slavno ravnateljstvo že takointako samo dovolj prepričano. Vprašamo pa slavno ravnateljstvo, ali je tudi tako trdno prepričano da smejo tolpe vinjenih nemških dijakov, ne vemo ali radosti, da so njihovi kolegi, nemški maturanti, tako dobro dokončali, ali zadovoljstva, da se je Slovencem matura tako ponesrečila, po enajeti uri napadati ljudi na cesti. Sicer so dotični gospodki — bilo jih je okrog 30, naleteli na nepravega, kajti pripogibali so se pod njegovimi krepkimi zaščitnicami kakor mak v vetru, eden med njimi bo prišel pač precej otekel in lisast po spriceralo, in ko so potem, izžvrivši mirnega človeka, v svoji hrabrosti priklicali policijo na pomoč, je morala ista novomodnega škofa izpušiti, ker je birmal v sili. Slavno ravnateljstvo c. kr. višje gimnazije pa vprašamo, izzvani po zadnji „vahtarci“ z dne 12. t. m., str. 4. („Die Saat der Hetzereien“): „1. Ali je znano slavnemu ravnateljstvu to dejstvo. — 2. Kaj boče slavno ravnateljstvo ukreniti, da bodo ljudje vsaj na ulici varni pred napadi nemških gimnazijev?“

(Vsa „vahtarčna“ lažnjivost) se kaže v notici, v kateri pripoveduje ta privilegirana lažnjivka, da so na Ostrožnem Slovenci napadli nemčurje, ne pa nemčurji Slovence. To je vendar že skrajna stopnja infamnosti. Torej celjske nemčurke barabe se bogve na čegav poziv spravijo na Ostrožno edino v namenom, da napadejo iz Šmartna se vračajoče Slovence, napadejo jih z noži, koli, vilami in sekirami, in potem so pa Slovenci napadenci in nemčurji napadeni. Nestvarnejše legati in resnico prevračati pač ne zna nihče. In a kako prokleto hinavščino se obrača „lažnjivka“ na državno pravdnitvo in zahteva od njega, da naj ne čaka več, temveč da naj proti „ščuvalcem, ki v tukajšnjem prvaškem glasilu igrajo svojo nezastidano in nevarno igro, postopa subjektivno.“ Da, proti vam, notorični „vahtarčni“ lažnjivci, ki brez laži niti živeti ne morete, ki bi morali pustiti vaši „lažnjivki“ vse strani bele, ako ne bi jih polnili z najostudnejšimi lažmi, proti vam bi bilo subjektivno postopanje edino pravičen čin državnega pravnitva. Ali so vaši varovanci res tako nedolžni, kakor jagnjeta? Ni jim bilo dovolj na Ostrožnem, ne, predvčeršnjem so se zopet pogovarjali popolnoma brezskrbno uredi ulice, da bodo pričakali zopet nekega. In komu je bilo to namenjeno? Komu drugemu kakor članom narodne godbe, ki stannjejo zunaj mesta. Slavno državno pravdnitvo naj le vpraša „nedolžnega“ kovača, ki se je uredi ulice ustil, kako se bo maščeval „Vahtarca“, zlaži se, da niso bili tvoji ljudje, temveč Slovenci, ki so obetali nemčurjem batine! —

(Is bližine Celja.) Z ozirom na notico „Iz obrtnih krogov“, katero je priobčil vaš cenjeni list dne 3. julija t. l. števil. 51, prosim v popoldne iste zabeležiti sledeč kriček slučaj, ki se mi je dogodil v neki narodni trgovini v celjski okolici: Kakor po navadi zmizom kupujem vžgalice Ciril-Metodove družbe, sem tudi tokrat zahteval iste. Ob tej priliki se je razvil sledeči pogovor: Kupovalec: Prosim vžgalice. Prodajalec: Takoj. Prinesse vžgalice „Union“. Kupovalec: Nimate slovenskih? Prodajalec: Te boljše gorijo nego slovenske. Kupovalec: Vsekako pa zahtevam slovenskih vžgalic. Prodajalec: Kakšen dobiček pa imate ravno od slovenskih vžgalic? Kupovalec: Povem vam, da nimam dobička od slovenskih vžgalic, pač pa ga ima velevarna družba sv. Cirila in Metoda. Prodajalec: Vi ste

danes prvokrat v moji štacuni, koliko ste mi že dali izkupiti? — Pri meni kupuje tudi več Nemcev! Zato prodajam samo nemške. Kupovalec: Vas si zapomnim, da bo svet izvedel, kakšen narodnjak ste in se vas izogibal. Prodajalec: Mi je vse eno. Kupovalec: Z Bogom! In to se je zgodilo v pristno narodnem kraju blizu Celja — v P. V nekem še bolj narodnem kraju blizu Celja ni nič boljše. Res je trgovec vri Slovenec, pa kaj, ker moramo kupovati pri Nemcu, namreč trgovčevu blago je vse iz Vogrove trgovine v Celju. Kdaj bomo v tem oziru na boljše? Takšne trgovce bomo ob priliki z imeni obelodanili, da se jih bodo znali Slovenci ogibati.

(Pritožbe zavolje desetke.) Mnogokrat se zgodi, da se naloži kupcem ali drugim prejemnikom zemljišč desetke („opravek taks“) v neopravičenem znesku in da je valed tega treba rekurirati ali pritožiti se. Take pritožbe se grozno počasno rešujejo. Imamo pred seboj slučaj, ko se je pritožba vložila v mesecu decembru 1901 in dosedaj, čez poldrugo leto, še nima pritožitelj nobene rešitve rekursa, pač pa so ga rubili za dotično pristojbino svoto. V drugem slučaju se je pritožba podala meseca februarja t. l. in očitno je, da je dotična pristojbina pomotoma predpisana. Pretekli so štirje meseci, pritožba ni rešena, pač pa so kmetu kravo zarubili za pomotoma mu naloženo pristojbino. Finančne oblasti postopajo pri prisilnem iztirjevanju davkov in pristojbin drugače glede živine kmetov, kakor pri predpisovanju desetke. Ko se gre za desetke, tedaj velja finančnim oblastim živina in druga gospodarska oprava za pripadek k zemljišču in računijo ga k vrednosti posestva. Ko pa iztirjavajo davke in pristojbine, tedaj pa nsenkrat živina ne velja več za gospodarsko potrebščino in to je vendar pri kmetu vedno in povsod, ampak zdaj živino rubijo, ker je prepovedano s paragrafom 252 izvršilnega ređu. Dobro bi bilo, da bi zemljiški posestniki, posebno tedaj, ako boče davčni urad z rubežem na prodajo živine iztirjati kako pristojbino, zoper katero so rekurirali, rubežnemu odposlancu dostojno, pa vendar odločno prerekli rubež živine in druge gospodarske potrebščine. Nasledek bo, da bodo dotično pristojbino na zemljišče vknjižili. Ta izvedba pa spada pred sodišče in ono boče po § 42 odst. 5 izvršilnega ređa odločilo daljnje iztirjevanje in eksekucijo za toliko časa, da boče rekurz pri finančni oblasti rešen. Tako se lahko vsak posestnik odtegne politično — finančni eksekuciji za pristojbine, ki še niso pravomočno predpisane in ni treba plačevati jih in čakati brez konca, da se dobiijo nazaj. — Ono polževo poslovanje finančnih oblasti pri razsojevanju rekurzov pa mora nehati in nato tudi opozarjamo poslance in javne zastope.

(Nemškutaraka bolezen na Dobrni.) Dobrnski nemškutarji so baje vsi skupaj malo bolani. Hirajo na različnih boleznih, a najbolj navadna med njimi je neka bolezen, katere se da težko popisati, še težje ozdraviti, a prav lahko razumeti. Zdravniki imenujejo to bolezen nervoznost. To je moderna bolezen, a ker so dobrnski nemškutarji vsi moderni, imajo tudi vsi to bolezen. Torej nervozni so dobrnski nemškutarji, da je grozno! Slovanske besede ne morejo prenašati njihova nervozna ušesa, slovenskega denarja ne morejo trpeti njihovi nervozni žepi, slovenskega kupovalca ne morejo videti njihove nervozne oči. Res huda je taka bolezen, zelo huda! Sedaj pa še nova nesreča, ki je vzrok, da se je ta bolezen strašno šujšala. Pride nekega lepega dne g. Korenu na misel, da bi bilo dobro na Dobrni odpreti še eno gostilno. To je seveda vnebovpijoča krivica, to je neodpustljiv greh, če se kaj takega loti Slovenec! Posebno pa še, če je tako predrzen ta Slovenec, da toči najboljše vino daleč na okola. To torej je šujšalo nemškutarke bolezen. A Dobrne to ne moti. Cela Dobrna s topličarji vred pije Korenovo vino. Tudi slovenskim izletnikom iz okolice, sploh ki prihajajo na Dobrno, bodi priporočena Korenova gostilna. Imenuje se po prejšnjem imenu tudi „Bruckenhirt“ in stoji tam, kjer se cesta na Velenje združuje s celjsko-dobrnsko cesto. Korenova gostilna je edina slovenska gostilna na Dobrni. Želimo sicer, da bi nemčurji kmalu

ozdravili, vendar pa opominjamo Slovence, naj ne pozabijo svojih narodnih dolžnosti.

(„Mladeniška zveza“ bralnega društva na Dobrni) priredi o priliki svojega prvega občnega zbora s pomočjo znanega šmartinskega pevskega zbora društveno veselico dne 19. julija t. l. Na sporedu je petje, slavnostni govor, gledališka igra „Zamujeni viak“ in prosta zabava v gostilni g. Fr. Korena. — Ker je čisti dohodek namenjen za društveno zastavo, nadeja se odbor mnogoštevilne udeležbe. Vstopnina za osebo 20 vin, sedeži I. in II. vrste 60 vin, ostale vrste 40 vin. Slovenci! 19. julija na Dobrno.

Odbor „Zveze mladeničev“.

(Pri Sv. Martinu v Rožni dolini) so šolo za nedoločen čas zaprli, ker sta obolela nadučiteljeva otroka za halezljivo grižo.

(Od Braslovč.) Slavnost sv. Cirila in Metoda se je tudi pri nas kaj slovesno opravila. Po gričih in dolinah je gorelo veliko kresov in gromovito pokanje topičev se je čulo. Vse to je dokaz, da tukaj prebiva verni in zvesti slovenski rod. Posebno slovesno se je slavnost vršila v vasi Palče. Predvečer sv. slovanskih bratov se je čulo pokanje topičev in zjutraj se je pokazal mogočen mlaj z zmagonosno slovensko trobojnico. Čast vsem, ki so k tej slavnosti kaj pripomogli.

(Učitelj. društvo gornjegrajskega okraja) zboruje v nedeljo, dne 19. julija t. l. v Okonini v prostorih g. Čarnivčka. Zborovanje se prične ob 10. uri predpoldne in se vrši po tem-le sporedu: 1. Čitanje zadnjega zapisnika 2. Referat o šolski knjižnici. 3. Razgovor o vprašanjih za prih. uradno učit. konferenco. 4. Razni nasveti in predlogi. Cenjeni udje se vabijo, da se udeležijo zborovanja polnoštevilno. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu. Glede kosila se je oglasiti po dopisnici pri g. Jos. Terčaku, naduč. pri Sv. Francišku.

(Is Kraštnika.) Kaj ne gospodje okrog ru dokopa, sedaj vas jezi in skrbi, kaj boče iz tega, ker so se jeli naši delavci vzdigovati zoper vaše kruto postopanje, da so jeli spoznavati, da so res neumni, ker vzamejo v svoje konzume ljudi, kateri se arsmujejo znanja slovenskega jezika. Da, da res ste neumno tačas naredili, toda potolažite se stem, da niste samo vi tako nesrečni, ker imate takšne „gospode“, marveč se tudi vašim sosedom v tovarni ravno tako godi. — Tudi oni imajo pisarja, kateri, dasiravno je sin slovenskih staršev, vendar nerad slovenski govori. Vi Kilar, vi ste tisti možic, ki nas izživite s svojim nemškim postopanjem na vse mogoče načine. Se li apominjate, da ste prišli nekoč v neko narodno gostilno z ovratnico v črno-rdeč-zoltilih barvah? Se vam je li tačas kaj žalega pripetilo? Ne! Nihče vam ni rekel niti šal be sede, čeravno ste nas razupili kot divjaka. Vas ni li sram, vi slovenska poturica, če se spominite svojega pokojnega očeta, rojenega Škofje-ločana, vas ni li sram, če se spominjate svoje matere, ženice, ki ne razume nobene nemške besede? Vi g. Kilar! zapomnite si tole, kar pravi naš pesnik: „Zatrl niso speh, ne bodo nas bedechi!“

(Velika nesreča.) Dne 10. t. m. se je prigodila pri Sv. Marku nad Hrastrnikom velika nesreča. Katarina Štrava, 29letna hči premočnega posestnika, si je šla k čebri, napolnjenemu z lugom, umivat roke. Izgubila je ravnotežje ter padla na glavo v čebri. Ko so jo prišli ljudje iskati, je bila že mrtva.

(Odlikovanja.) Cesar je podelil znanemu vsemenškemu volilu, ki si vzame vaelej dopust, kedar so kje izven Maribora volitve, da mora voliti, c. kr. češinsko-slovenskega svetnika dr. Ign. Pevca v Mariboru, viteški križec Fran. Josipovega ređa. Pevco se je pripeljal celo v Vojnik ob času znanih aleparskih volitev, da odda svoj glas za vojniške nemčurske aleparje. Od sedaj bo Pevetz še z večjim navdušenjem lahko delal za svojo milo „nemško“ domovino.

(Zopetni razpis častne nagrade.) „Slov. pevsko društvo“ v Ptuj razpisuje zopet častno nagrado 60 K za najboljši mešan zbor, kar po prvotnem razpisu ni bilo nobenega primerne mešanega zbora. Kompozicija naj ne boče pretežka ter kolikor mogoče v narodnem duhu. Rokopise je poslati odboru „Slov. pevkega dru-

štva" v Ptuj do 1. novembra 1903. Glasbeniki naj se ne podpisujejo na svoj rokopis, temveč naj prilože svoja imena v zaprtem zavitku, na katerem bodi zabeležen naslov dotične kompozicije. Odbor „Slov. pev. društ.“ v Ptuj.

(„Slov. pevsko društvo“ v Ptuj) letos ne bode obhajalo desetletnice svojega obstanka s pevskim koncertom zaradi nepričakovanih ovir, pač pa prihodnje leto meseca avgusta. Ob tej priliki se že zdaj naznanja, da bo letos meseca septembra sklican občni zbor v Ptuj, če mogoče z majhnim koncertom. Č. g. poverjeniki se prosijo tudi letos, da bi v svojih okrajih blagovolili pobirati članarino za „Slovensko pevsko društvo“.

(Is Slovenskih gor.) Zadnjič enkrat ste gosp. urednik priobčili v Vašem cenjenem listu neki članek, v katerem hoče nekdo zamorca Dreflaka prati. Izrazili ste se že takrat, da ne verjamete dopisniku, da bi se bil nadzornik Dreflak kaj poboljšal. Žalibog, da se res ni še prav nič poboljšal. Ko bi ga bili videli, kako po koncu je stopal v nedeljo, dne 5. julija t. l. na neko pangermansko veselico v Ptuj. Prazen klas pač pokoncu stoji. Omenim naj tudi, da lansko leto o priliki, ko je priredilo „Ptujsko slovensko pevsko društvo“ lep koncert, ni bilo Dreflaka k istemu. Zdelo se mu vendar ni vredno, da bi nadzornik slovenskih ljudskih šol prišel k slovenskemu koncertu. Čemu tudi, saj tam ni bilo prostora za „hajlanje“. Tak nadzornik tudi ne more imeti srca za slovensko šolstvo in učitelstvo. V resnici ga tudi nima. Slovensko učitelstvo zmerja pri nadzorovanjih na vso moč, a o kakem kolegijskem pouku ni niti sluha ne duha. O nobenem nadzorniku se nisem slišal toliko pritožb od gg. učiteljev kakor o Dreflaku. Izvemši njegove kimovce, je splošno mnenje, da ni sposoben za nadzornika, kajti zmerja lahko tudi vsak hlapec, ne da bi kaj svetoval, kakor dela Dreflak. Torej, čemu tako visoko? Sam Bog ve, če udje okrajnega šol. sveta vedó kaj o tem Dreflakovem delovanju. Menda ne. Na ta način se šolstvo ne more povzdigniti, ker učitelstvo ne more imeti veselja do trudapolnega delovanja, za katero ne dobi drugega, kakor psolve od nemškutarskega nadzornika. Posebno mlade moči potrebujejo opore, da se utrjuje v svojem težkem poklicu, ne pa, da izgubijo že prvo leto vse upanje do boljših časov, kar se pod Dreflakom mora zgoditi, kakor se sliši dannadan iz učiteljskih krogov. Neučitelj.

(Lokavški Mavrin) je pustil dne 5. julija 1903 pri cerkvi v Križevcih javno razglasiti, da plača vsakemu 100 K, kdor mu dokaže, da je nemškutar. Pravi, da ga je slovenska mati rodila, da pa ni sovražnik Nemcev, ki mu dajo zaslužka, kakor sploh nobenega človeka ne sovraži, ki mu da zaslužiti! Gospod Mavrin, posvetujte se s kakim odvetnikom in prepričali se boste, da je vaša obljuba veljavna in tožljiva. „Domovina“ zahteva teh 100 K zase, ker vam bo v naslednjem dokazala, da ste nemškutar: Ko so bile volitve v zadrugo, hodili ste med Slovenci od obrtnika do obrtnika s prigovarjanjem, naj ne gredo volit, da ta zadruga itak nima nobenega pomena. Nam je znano, kdo vas je za ta posel najel, ki tvori kaznjivo dejanje! — Na dan volitev so Nemci pritisnili, da bi bili skoro zadrugo dobili v roke, ker naših slovenskih volilcev vsled vašega prigovarjanja ni bilo na volišče. Hoteli ste z vašim „domoljubnim“ postopanjem spraviti zadrugo v nemške roke! — O priliki slavnosti razvitja zastave nemškega pevskega društva v Ljutomeru dne 28. junija t. l. ste ščuvali redarje in požarnike zoper naše vrle slovenske kmete, ki so klicali „živio“! No plačali so vam za to v Norščencih še tisti dan; zaradi tega mislimo, da jih ne sovražite, ker so vam plačali vaš zaslužek ali vašo domoljubno zaslugi! —

Da ste „Štajerčev“ dopisnik, dokazali ste sami s tem, da ste že večkrat vaše „duhovite“ spise podpisali. In še niste nemškutar? Morda vam pa pojem nemškutarja ni znan? Nemškutar je rojen Slovenec, ki pa nima ljubezni ne do matere, ne do domovine, ne do človeka sploh, ki Slovence celo sovraži in iz dobičkarije z Nemci vlača. Nemškutar je oni, kateremu ne morejo odkritosrčno zaupati ne Slovenci ne Nemci, ker se takega človeka da za denar za

vse dobiti. Nemškutar je Slovincem mnogo ne varnejši, kakor Nmec, pa če se dela tudi po-božnega in hoče zidati Materi Božji kapelice! — Nemškutar je izdajalec, Efišalt, pri kojega imena izreku vsak pošten človek pljune! — G. Mavrin obljubljenih 100 K nam tedaj upošljite tekom 8 dni, ker vas homo sicer izročili g. dr. Rosini v Mariboru! Denarje mi tudi radi zaslužimo, če smo prav narodni in ne nemškutarji! Ker pa denarje rad vsak zasluži, pozivamo slovenske in nemške časnike ter posameznike, naj to ugodno priliko vporabijo in zahtevajo od lokavškega Mavrina vsak po 100 K za dokaz, da je on res nemškutar. Njegova pismena obljuba, izplačati vsakemu po 100 K, kdor mu dokaže, da je nemškutar, leži pri županu, gospodu Ignaciju Hauptmanu v Križevcih.

(Gornja Radgona.) Da pri nas napredujemo, je gotovo lep dokaz zadnja veselica, ki smo jo imeli na vrtu Osojnikove gostilne. Slabo vreme je mnogo ljudstva odstranilo, ker so mislili, da ne bo nič, ker je še popoldne deževalo. Toda vzlic slabemu vremenu je naše ljudstvo pokazalo, da nam radgonski podrepani malo škodujejo, kajti zbralo se je vendar par stotin občinstva in smo imeli celo tuje goste, kakor sosede Kapelčane in daline Dunajčane. Pri tej veselici smo zopet spoznali vrline naših tamburašev in pevcev pod spretnim vodstvom domačega umetnika in skladatelja g. Janka Čirčiča. Želeti bi bilo, da bi gospod skladatelj kmalu stopil v javnost! Razšli smo se z nado, da nam bo kmalu zopet mogče poslušati naše vrle tamburaše in pevce ter gledati našo mladino na gledališkem odru! — Na god sv. Cirila in Metoda so pa zakurili po naših gričih lepe kresove na čast slovenskima apostoloma! Topiči so grmeli po dolinah, da je kar veselje bilo poslušati. Slava vama sv. brata Ciril in Metod! Živeli zavedni Slovenci, ki znate častiti sveta brata slovanska, katera sta prva učila naše pradede spoznavati ljubezen do domačega jezika in ljubiti svojo domovino!

(Mesta, kuga za slovenske posle.) Koliko sinov in hčera našega naroda izgine v valovju tujine, koliko se jih izneveri materni besedi! Mladenč, dekle, pride v mesto, misli, da je sedaj gospod, gospodična, akoravno opravlja morebiti alahša dela, kakor bi jih doma nikdar ne hotel. Pa kaj to, v mestu je, gospod-hlapec je, gospodična-dekla je. Slovenski svoj materni jezik zametuje ter se sili, da govori in piše v tujem. Pred menoj leži pismo nekega dekleta, katera tudi misli, da ne bo gospodična alužabnica, ako ne bo pisala domov v tujem jeziku. Za kratek čas, pa tudi v pouk in svariio podajem to pismo cenjenim bralcem. Ta „kolobocija“ se glasi: „Liebste Dante! Jest vam nočem Angat, Pisati, saj niht pese das Ihsolank, nihtpisala, sm, das ih kane cajthb. Ut pin nir dasukom. Utj Angros beses, kipt cerficudom, sin ja eva hajsa Ankafes-hass, ut Hotel gibecpaj hundert oimer, sinja Finofdrask dinspodn, Ut ihpin abdur, ih pin Parkajar pin hinkomen. Mnegredomro. Majne Muter, ket Abniht zleht, unt Fater ketjim Ah gundt, gundsepasa gen. Moj brudo johan, tenvasseniht šlosajraj lerna, Moj brudo johan, tenvasseniht erhad minir pisal. Ljubra, Deta mnestepisala dai saalek Fišera is dassaklaba. Majgot vam beren ihnohanmal, hinkom. File grise, af ole, ih vianče anglikih, Najesjah saj langleben. utkaunt pajben sajniht pese dante. Gertrude Peenica.“ Berite in strmite. Kdo je kaj razumel? Tako se sramoti tak človek sam sebe, pokaže, da je prazna slema med bujnim žitom. In koliko enakih slučajev bi lahko navedel, vendar naj bo dovolj za sedaj. Edina misel, edina beseda, ki sem jo v stanu izreči, je: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!“

Druge slovenske novice.

(Trgovska zbornica za Kranjsko) je imela prošli petek svojo sejo, v kateri se je razvila zanimiva debata, ki je imela za predmet že tolikrat obdelane izgrede ob času protestnega shoda v Ljubljani. V tej seji je tudi vstal mogočni gospod Gassner, tovarnar v Trzinu, neke vrste krščanski socialist, ki pusti ubogega, lačnega potnika v svoji krščanski usmiljenosti aretirati, ako po-

bere na tleh ležeče na pol gnjilo jabolko. Ta gospod je vstal in zahteval, naj mu predsednik zbornice prestavi slovenske govore, ker jih ne razume. Ta zahteva je čudila pri vseh slovenskih zborničnih svetnikih opravičeno ogorčenje in ljubljanski župan mu je povedal par poštenih, kakor mu je šlo. Seveda je neki drugi gospod, tudi Nmec, celo stvar zasukal in rekel, da se Nemcem prepoveduje govoriti nemški. Predsednik Lavrenčič je gospodu med občinam smehom pojasnil, da kaj takega nihče ni govoril, ampak samo, da predsednik ne bo igral ponižnega tolmača nemško-krščanskemu gospodu Gassnerju.

(Slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani) naznanja, da se iščejo potom društvene posredovalnice od strani gg. trgovcev naslednje moči v namesčenju: 3 pomočniki mešane stroke za deželo, 1 pomočnik meš. stroke in 2 pomočnika manuf. stroke za Ljubljano, 1 pomočnik manuf. stroke za Celovec, 1 pomočnik spec. stroke za Ljubljano, 1 pomočnika želez. stroke za deželo, 1 kontorist (stenograf) za Celje, 2 kontorista stenografa, 2 blagajničarki in 1 prodajalka za deželo; 1 učenec za Ljubljano, 2 učenca za deželo, 1 poslovodja za meš. trg. na deželi. Od strani nastavlencev iščejo naslednji službe: 5 pomočnikov specerijske, 5 pomočnikov manuf., 3 pomočniki spec. & želez., 2 pomočnika spec. & galant., 1 pomočnik želez. & manuf. in 7 pomočnikov mešane stroke, 7 kontoristov, 3 blagajničarke in 1 učenec.

(V Idriji) je začel izhajati socijalno-demokratski listič „Naprej“, kateremu urednik je neki Anton Kristan. Ta Kristan je bil svoj čas hud klerikalec, potem se je kar čez noč prelevil v še hujšega liberalca in ni bilo dolgo, kar je postal iz liberalca socijalni demokrat. Kristanova prošlost nam je prav dobro znana, posebno njegova „matura“, s katero se je bahal svoj čas po Gorici. Kako je neki z njegovo častjo rezervnega častnika? List „Naprej“ se je ustanovil proti volji strankinega vodstva in zato pozivlja isto svoje pristaše na bojkot lista in za njim stoječe idrijske okrajne organizacije. „Naprej“ bo šel kmalu „nazaj“, odkoder je prišel.

(Velik požar.) Trg Mavten v Ziljski dolini na Koroškem, ki šteje okrog 700 prebivalcev, je v petek popoldne pogorel skoraj popolnoma.

(Predznanost nemškega postajenačelnika.) Na postaji v Vratih na Koroškem je neki gospod zahteval vožnji listek v slovenskem jeziku. Postajenačelnik mu je na to odgovoril, da se na železnici ne sme politizirati in da Slovenci na Koroškem sploh nimajo pravice zahtevati vožnjih listkov v slovenskem jeziku.

(Vipavska železnica) še vedno tače po neplačanih tleh, kajti posestniki, kateri so odstopili svoj svet za železnico, še sedaj, po par letih, niso dobili plačila. Nekateri so že delali prošnje, ali plačila še ni. Čudno je res, kako se more taka stvar tako dolgo zavičevati. Pripomnimo naj še, da ima promet na vipavski progi državna železnica v rokah.

(Tržaško porotno sodišče) je obsodilo 60 letnega Andreja Lade iz Poljan v vešprinski oblini na osem let težke ječe ki je svojo nekdanjo ljubimko Marijo Lade umoril udarivši jo s kamenom po glavi. Mrtvo truplo je zavezal v vrčo, vrgel v neko jamo in pokril s kamenjem.

(Kako postopajo s slovenskimi uradniki.) Višji računski svetnik in predstojnik finančnega računstva v Trstu, gosp. Stefan Bajec, je šel v pokoj predno je dovršil svojo službeno leto. In kaj je bilo vzrok temu? Ravnatelj, Nmec Zimmermann, ga je toliko časa šikaniral, da mu je končno pošlo potrpljenje in je šel rajši v pokoj, kakor bi nadalje prenašal ravnateljevo šikano. Vse to se je pa godilo namenoma, samo da gre Slovenec Bajec v pokoj in naredi prostor Nemcu, ljubljencu ravnateljevemu, ki je tudi v resnici zasedel Bajčevo mesto. Fej takim razmeram v državni službi!

(V Podgradu v Istri) je zblaznel kmetski sin Anton Dakleja. V svoji zblazenosti je ogrizel svojega brata in bi ga bil tudi ubil, ako bi mu ne bil ušel. Svojega najboljšega prijatelja Josipa Staniča, ki ga je prišel mirit, je udaril s debelim polenom po glavi, da je bil takoj mrtav. Ubiti Stanič, ki je bil star 60 let, je zapustil onemogle starše in vdovo s petimi otroci.

Politični pregled.

(Papež na smrtni postelji) Stanje sv. očeta se je poslabšalo. Sploh na odraščanje ni misliti, kajti vzhle jekleni naravi sv. očeta je visoka starost 93 let in z njo zvezana slabost, ki se kaže v pojemanju snnega delovanja, kriva, da ne more ostati več dolgo. Zdravniki so se zmotili v svoji diagnozi, kajti papež ni bil bolan na pljučih, kakor so mislili, ampak vnela se mu je rebrna mrena. V petek so papeža zopet operirali in mu odstranili iz opra zopet 1080 gramov krvave snovi, ki jo izločajo rebrna mrena. Ko je papež videl, kako teče od njega nezdrava tekočina, je vzkliknil: „Saj teče kakor vodomet!“ Pred operacijo je dejal: „Operirajte, le operirajte! Bolezen bi morda pač lahko odstranili, a mojih 93 let mi ne morete vzeti raz hitra. Starost je že sama na sebi bolezen.“ Seveda se zanima zdej cel svet, kdo bo naslednik Leona XIII. V petek dopoldne sta na papežovo željo prišla k sv. očetu kardinala Oreglia in Gotti. Vsi drugi, tudi zdravniki so morali zapustiti sobo. Pogovor se je vrtil pri zaprtih vratih. Temu pogovoru pripisujejo veliko važnost. Nekateri italijanski listi trdijo, da je papež izrazil željo, da bi bil kardinal Gotti njegov naslednik. Druga poročila pa zatrjujejo, da je veliko število kardinalov za to, da bi bil izvoljen kardinal Ferrari. — Papež je določil, da se ga pokopije v Lateranu. Načrt za nagrobni spomenik je papež že odobrili in tudi kip njegov je že gotov. Najnovejša poročila zopet javljajo, da se je sv. očetu obrnilo na boljše. Olajšanje v splošnem položaju sv. očeta še traja. Zdravniki javljajo, da je sv. oče kritično perijodo bolezni preštel. Neposredne nevarnosti ni.

(Češki minister, dr. Režek) je bel, ker ni mogel ostati v ministertvu, ki se ne zveni za zahteve češkega naroda. V političnih krogih se govori, da se ne bo več imenoval minister za Češko, temveč da si vlada pridrži proste roke. Tako bi se izognila zahtevi, da se tudi za Nemce imenuje poseben minister. V čeških krogih se pa zatrjuje, da bo Režekov naslednik vsenčistični profesor dr. Brat, zet dr. Riegra, ki je priljubljen pri narodu in pri kroni.

(Na Ogrskem) razmere niso takšne, kakor bi si jih želel grof Khuen-Hedervary, kajti večina dosedanje opozicije pod vodstvom poelanca Barabasa hoče nadaljevati obstrukcijo. Barabas je sklical na danes svoje somišljenike, da se posvetuje o daljnih korakih. Za povod obstrukcije imenuje izjavo domobranskega ministra, iz katere se da povzeti, da vlada nikakor neče ustreči zahtevam opozicije po ogrskem poveljevanju in ogrskih zahtevah in znakih.

(Brez Avstrije) ste se začeli dogovarjati Nemčija in Italija o obnovitvi trgovinskih pogodb. Ako že niso dogovori gotovi, bodo zaključeni v par dneh. To senzacionalno vest je prišel neki ogrski opozicijski list. Ako je stvar resnična, kaj poreče neki avstrijska vlada k temu koraku obeh „odkritosrčnih zaveznikov“ Avstrije?

(Dogodki na Hrvatskem.) V Zagorju se vedno narod vstaja. Dne 10. t. m. je bil v Bednji pravi vstalek. Zbralo se je okrog 300 kmetov pred cerkvijo. Ki so hoteli prisiliti madžarone, da prisiježijo, da ne bodo več glasovali za vlado. Vhod v cerkev jim je zabranilo pet orožnikov, ki so vstrelili in so bili trije kmetje težko ranjeni, osem pa lahko. V Kelemenu so si kmetje napravili dve hrvatski zastavi, kateri naj bi jim bil neki tuji duhovnik blagoslovil, ker je domači madžaron. Ob tej priliki je prišlo do spopada z vojaki, ki so streljali na narod. Koliko je mrtvih in ranjenih, se še ne ve. — Novi ban pride v Zagreb koncem tega tedna. Kakor se čuje, namerava grof Pejačević razdeliti opozicijo, ker misli baje enega opozicijskega pridobiti za sekcijekega načelnika, toda lisjak se moti. Opozicija je tako složna, da se ne bo dal niti eden član premotiti, da bi prevzel kako službo od vlade. Pač pa se podirajo stebri samemu madžaronstvu. V soboto je podal ostavko sekcijski načelnik in podban Kraljević. Njegov naslednik bo najbrž srbski poslanec Šumanov. — Opozicija sklicuje na dan 15. avgusta v 80 okrajih shode za finančno samostalnost Hrvatske. Povod se ustane tudi lokalni opozicijski odbori. Kaj neki poreče novi ban k temu?

(Boji v Makedoniji) se nadaljujejo vtipob vsem zatiranjem turške vlade, da vlada v Makedoniji mir. Bolgarska je sicer vnela z vsem zadovoljstvom na znanje izjavo turške vlade, da ne nametava ničesar proti Bolgarski, ali vzhle temu je mobilizirala en polk pešcev in dva bataljona pionirjev ter jih poslala na turško mejo. Bolgarska vojna komisija se mudi v Skopju, da nadzoruje izdelovanje novih polk.

Posestvo naprodaj

10 minut izven mesta Celja, katero obkroži iz:

a) stavilo, hiše in gospodarskih poslopj, obsegajočih	8 a 35 m ²
b) njiv	2 ha 23 a 76 m ²
c) travnikov	26 a 4 m ²
d) vinogradov	15 a 65 m ²
e) pašnikov	29 a 28 m ²
f) gozdov	1 a 99 a 1 m ²

skupaj 5 ha 2 a 9 m² s čistim iznosom po 124 K 34 v. Blizu tretjina kupnine sme ostati na posestvu vključena.

Natančneje pri Janezu Bovhi, sollicitatoru v pisarni g. dr. Ivana Deškota, odvjetnika v Celju. (265) 3

Trgovskega pomočnika

aprejm

tvrdka **JULIJ ŽIGAN** na Polzeli (296) 3-2 v Savinjski dolini.

Oznanilo.

C. kr. okrajna sodnija v Ljutomeru daje naznanje:

Z vlogo z dne 7. julija 1903, opt. št. N-213/31 je Franciska Vauptič, posestnica v Norčencih po g. dr. Franjo Rovina, odvjetniku v Mariboru svojem moču Jožefu Vauptič, posestniku v Norčencih pravico upravljanja z njenim posestvom v zvezi s § 1238 o. d. z. preključila. C. kr. okrajna sodnija v Ljutomeru, I. odd. dne 7. julija 1903.

NAZNANILO!

Podpisana s tem slavnemu p. n. obkrožem in gospodom popotnikom najljubšeje naznanja, da je s 1. junijem t. l. prevzela znani

hotel „k jagnjetu“

v ZAGREBU, na vogalu Nikoličeve in Gajeva ulice, ki je popolnoma prenovljen ter ima vse z najprimernejšim komfortom.

Za dosedanje naklonjenost in obisk v hotelu „Lisbald“ se lepo zahvaljujem in obenem obljubljam, v sedanjem hotelu z izvrstno kuhinjo, najboljšim vinom ter budjeviškimi pivom po smerni ceni in najtočnejši postrežbi cenjenim gostom ustrezati.

Z velespoštovanjem udana

Doljan

prej hotel „Lisbald“.

(264) 10-5

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 31.

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 99

le 6 dni.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske a prodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, erabije in strojev; vsakovrstnih porov, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbo, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, treje za oblikanje stropov (stropje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva cilindri, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.